

Datum

2026-05-06

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2025-5201

Yttrande

Till

Kommunfullmäktige

Remiss gällande motion Farishta Sulaiman (M), Malin Ahlström (M) och John Eklöf (M) om kartläggning av rekrytering till kriminella nätverk av barn och unga inom LSS

STK-2025-1323

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Yttrande

Kommuner är skyldiga att bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete där LSS-verksamheter ska inkluderas enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196). Funktionsstödsnämnden är medveten om risken att barn och unga med NPF- och IF-diagnoser rekryteras till kriminella nätverk precis som Myndigheten för delaktighet (MFD) och Socialstyrelsen konstaterat. MFD:s uppdrag är att ta fram ett säkrat nationellt kunskapsunderlag baserat på forskning och bredare analyser, vilket kommer att stödja kommunerna i det brottsförebyggande arbetet.

Socialstyrelsens rapport ”Rekrytering av personer med LSS-insatser till kriminella nätverk” (2026-04-15) visar att det förekommer att personer med LSS-insats rekryteras för att utföra kriminella handlingar. Rapporten lyfter riskfaktorer som kan medföra att barn och unga med funktionsnedsättning är sårbara för kriminalitet utifrån faktorer som psykisk ohälsa, användning av alkohol och cannabis, problematiserade kamratrelationer, föräldrar med egna svårigheter, upplevelser av våld och övergrepp, sämre skolprestationer eller sämre tillgång till en meningsfull fritid. Rapporten konstaterar att kommuner upplever det svårt att veta om rekrytering till kriminellt nätverk har skett, men att det finns andra indikatorer som kan indikera kriminalitet. En slutsats är också att verksamheter behöver kunskap för att kunna arbeta förebyggande med till exempel skyddsfaktorer för att kunna upptäcka kriminalitet eller risk för att hamna i kriminalitet.

Det genomförs riktade kompetensutvecklingsinsatser i förvaltningens verksamheter för att minska riskfaktorer, öka skyddsfaktorer och stärka barns rätt till psykisk hälsa. I det fortsatta arbetet för att trygga uppväxtvillkoren för barn och unga ska funktionsstödsnämnden och skolnämnderna under 2026 gemensamt utveckla kompetensutvecklingsinsatser för personal för att öka kunskapen om funktionsnedsättningar, risk- och skyddsfaktorer samt om hur rätt stöd kan förebygga utanförskap och rekrytering till destruktiva miljöer. Funktionsstödsförvaltningen ska genomföra informationsinsatser i skolförvaltningarna om vilket stöd som finns att erbjuda barn, föräldrar och anhöriga. Förvaltningen har även anställt ytterligare en anhörigstödjare riktat till barn och unga. Arbetet kommer att följas upp inom ramen för den befintliga samverkansstrukturen och bidra till en mer sammanhållen och förebyggande stödinsats för barn och unga. Förvaltningen har också dialog med SKR:s nätverk och Stockholms stad specifikt kring arbetet på Polhems anpassade gymnasieskola och de metoder skolan arbetar med för att motverka att personer rekryteras till kriminella nätverk. Erfarenheter från Polhemsskolan kan användas i utvecklingen av förvaltningens arbete framåt.

Genom SBUM (Samverkan för barn och unga i Malmö) pågår också ett utvecklingsarbete mellan Polisen och LSS-boenden i förvaltningen för en ökad kontinuitet och för att höja kompetensen hos Polisen kring personer med funktionsnedsättning. Inom SBUM för förvaltningen också dialog med skolförvaltningarna i Malmö stad om möjligheten att arbeta förebyggande tillsammans med Polisen riktat till utsatta målgrupper i skolan. Funktionsstödsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, skolförvaltningarna och Polisen har i samverkan med MFD identifierat riskfaktorer, exempel på fungerande förebyggande arbete och utvecklingsmöjligheter för aktiv involvering samt kunskapsfördjupning om normbrytande beteende och tidig rekrytering till kriminalitet med fokus på barn och unga med funktionsnedsättning. Viktigt är exempelvis stödinsatser inom förskola och grundskola, föräldraskapsstöd och boendestöd. Förvaltningen arbetar med åtgärder som föräldrastödsprogrammet COPE (Community Parent Education) och familjeorienterat boendestöd. Förvaltningen har pågående förebyggande arbete riktat mot barn och unga i riskzon för kriminalitet, inom exempelvis insatserna ledsagning, avlösning och kontaktperson då det kan finnas en större utsatthet för personer med dessa insatser jämfört med barn och unga som har heldygnsinsatser och omfattande behov av personalstöd.

Arbetet som pågår i förvaltningen syftar till att systematiskt stärka skyddsfaktorer, minska identifierade riskfaktorer samt öka trygghet och självbestämmande för barn och unga, med särskilt fokus på att förebygga rekrytering till kriminella nätverk. Detta innebär bland annat en tydligare struktur för samverkan, kompetensutveckling, samt en

ökad samordning mellan insatser riktade till barn och unga både inom LSS och andra förvaltningar.

Det finns ingen evidens för systematisk rekrytering från LSS då det är svårt att få fram uppgifter som styrker att individer har blivit rekryterade. Funktionsstödsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och skolförvaltningarna i Malmö stad kan inte heller utbyta sekretessbelagda uppgifter mellan varandra för den typ av informationsdelning och registersamkörning som en kartläggning kräver. Att upprätta register över vilka individer inom LSS som riskerar att rekryteras, eller som har rekryterats men ännu inte dömts, skulle dessutom innebära behandling av känsliga personuppgifter på ett sätt som är juridiskt tveksamt utifrån dataskyddsförordningen (GDPR). Offentlig statistik visar endast dömda personer, vilket inte fångar rekryteringsfasen.

Förvaltningen har, med beaktande av den personliga integriteten och gällande sekretessbestämmelser, valt att arbeta med indikatorer som speglar kända riskfaktorer för att utsättas för eller rekryteras till kriminalitet. Dessa omfattar exempelvis utnyttjande av personer som "verktyg" i kriminell verksamhet, ekonomiskt utnyttjande, adress- och logistikupplägg samt påtryckningar mot personer med kognitiva svårigheter. Genom att analysera verksamheternas och boendenas förutsättningar att motverka dessa riskfaktorer kan kartläggningen utgöra ett underlag för ett förebyggande arbete mot rekrytering till kriminalitet, utan att kompromissa med individers integritet.

Förvaltningen planerar vidare att genomföra en digital enkät med uppstart före sommaren där sektionschefer besvarar frågor som syftar till att ge en övergripande bild av risknivån inom LSS-verksamheterna. Resultatet av enkäten ska bidra till att identifiera utvecklingsområden och stärka det förebyggande arbetet.

För funktionsstödsnämnden är kriminalitet riktad mot barn och unga ett angeläget område att arbeta med. Nämnden menar att det är viktigt att ha ett helhetsperspektiv på barn och unga som främst finns i riskzonen att bli rekryterade. Förvaltningens arbete med att ställa om i enlighet med den nya socialtjänstlagens inriktning på förebyggande och lätt tillgängliga insatser kommer att bidra till att fler barn och unga får stöd i ett tidigt skede. Utifrån det arbete som redan pågår i förvaltningen anser nämnden att ytterligare en kartläggning och handlingsplan inte behövs.

Utifrån vad som framförts anser funktionsstödsnämnden att kommunfullmäktige ska avslå förslagen i motionen att kartlägga rekrytering till kriminella nätverk av barn och unga inom LSS samt att ta fram en handlingsplan utifrån kartläggningen.

Ordförande

Roko Kursar

Nämndsekreterare

Jesper Salö

Reservationer och särskilda yttranden

Malin Ahlström (M), Lise-Lott Douhane (M) och Joakim Larsson (M) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 1)

Uno Hansson (SD) och Stefan Claesson (SD) reserverar sig mot beslutet.
(muntlig reservation)